
Kyrkomötet
Tillsyns- och uppdragsutskottets betänkande 2023:1

Handlägningsregler i domkapitlen m.m.

Sammanfattning

I betänkandet behandlas kyrkostyrelsens skrivelse 2023:4, Ändringar i kyrkoordningen m.m., avsnitt 1, Handlägningsregler i domkapitlen m.m. I skrivelsen föreslås ett antal ändringar i kyrkoordningen som rör handläggningen i domkapitlen vid ärenden om obehörighet att utöva kyrkans vigningstjänst. De föreslagna tilläggen i kyrkoordningen utgör i huvudsak kodifiering av befintlig praxis. Utöver detta föreslår kyrkostyrelsen några ändringar i kyrkoordningen som mer generellt rör handläggningen i domkapitlen och de nationella nämnderna. Kyrkostyrelsen föreslår att domarledamoten eller dennes ersättare ska tjänstgöra som domkapitlets ordförande i vissa typer av ärenden där både ordföranden och vice ordföranden är jäviga. Vidare föreslås dels att kravet på att ett överklagande eller en begäran om beslutsprövning ska vara egenhändigt undertecknat tas bort, dels att det ska ges möjlighet att delta på distans i domkapitlens och de nationella nämndernas sammanträden.

Utskottet föreslår att kyrkomötet ska anta utskottets förslag till ändringar i kyrkoordningen. Utskottet föreslår också att kyrkostyrelsen ska få i uppdrag att återkomma till kyrkomötet med förslag till ändringar i kyrkoordningen som innebär att när domarledamoten är ordförande i domkapitlet på grund av förhinder för både biskop och domprost vid handläggning av vissa ärenden, ska den präst som är deras gemensamma ersättare vara närvarande.

Innehåll

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut	3
Skrivelsens förslag	3
Kyrkostyrelsens skrivelse 2023:4 Ändringar i kyrkoordningen m.m., avsnitt 1, Handläggningsregler i domkapitlen m.m.	3
Yttrande från läronämnden	3
Yttrande från kyrkorättsnämnden	3
Bakgrund	3
Ärendet och dess beredning	3
Gällande reglering	4
Kyrkostyrelsens skrivelse.....	5
Utskottets överväganden	7
Bilaga 1 Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut	9
Förslag till ändringar i kyrkoordningen.....	9
Bilaga 2 Kyrkostyrelsens förslag till kyrkomötesbeslut	14
Förslag till ändringar i kyrkoordningen.....	14
Bilaga 3 Läronämndens yttrande 2023:2y	19
Bilaga 4 Kyrkorättsnämndens yttrande 2023:1y	20
Bilaga 5 Kyrkorättsnämndens yttrande 2023:11y	23

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

TU 2023:1

Kyrkomötet beslutar att

1. anta utskottets förslag till ändringar i kyrkoordningen, *bilaga 1*,
2. med anledning av kyrkostyrelsens skrivelse 2023:4 uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma till kyrkomötet med förslag till ändringar i kyrkoordningen som innebär att när bestämmelserna i 9 kap. 5 § andra stycket tillämpas på grund av förhinder för både biskop och domprost ska, vid handläggning av vissa ärenden i domkapitlet, den präst som är deras gemensamma ersättare vara närvarande.

Skrivelsens förslag

Kyrkostyrelsens skrivelse 2023:4 Ändringar i kyrkoordningen m.m., avsnitt 1, Handläggningsregler i domkapitlet m.m.

Kyrkomötet beslutar att anta kyrkostyrelsens förslag till ändringar i kyrkoordningen, *bilaga 2*.

Yttrande från läronämnden

Läronämnden har yttrat sig över kyrkostyrelsens skrivelse 2023:4, avsnitt 1, i Ln 2023:2y, *bilaga 3*.

Yttranden från kyrkorättsnämnden

Kyrkorättsnämnden har yttrat sig över kyrkostyrelsens skrivelse 2023:4, avsnitt 1, i Kn 2023:1y, *bilaga 4*, och över utskottets förslag till ny 57 kap. 23 § i Kn 2023:11y, *bilaga 5*.

Bakgrund

Ärendet och dess beredning

Frågan om att införa fler förfaranderegler i kyrkoordningen för domkapitlet aktualiserades 2016 i en av kyrkostyrelsen beslutad utredning som presenterade sina slutsatser och förslag i *Promemoria med belysning av vissa rättssäkerhetsaspekter i nuvarande kyrkoordning*. Samma år yttrade sig kyrkomötets tillsyns- och uppdragsutskott vid behandlingen av en motion om rättssäkerheten om behovet av en allmän översyn av förfarandereglerna vid tillsynsärenden (TU 2016:3). Som en följd av detta beslutade kyrkostyrelsens arbetsutskott 2020 om en utredning med uppdrag att dels överväga fler förfaranderegler i kyrkoordningen för domkapitlet, dels lämna förslag i några näraliggande frågor. I promemorian *Handläggningsregler i domkapitlet m.m.* presenterade utredningen förslag som, förutom handläggningsregler, gällde beslutsförfarandet i domkapitlet, frågor om egenhändigt undertecknande samt beslutsfattande på distans i domkapitel och i nämnderna på nationell nivå.

Promemorian *Handläggningsregler i domkapitlet* remitterades under 2022 med blandat remissutfall. Kyrkostyrelsen har i sin skrivelse till kyrkomötet huvudsakligen fört fram de av utredningens förslag som fått brett stöd hos remissinstanserna.

Gällande reglering

Handläggningsregler i domkapitlen

Präster och diakoner som är behöriga att utöva vigningstjänsten i Svenska kyrkan står under tillsyn av biskop och domkapitel.

En präst eller diakon ska förklaras obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst om han eller hon har övergett Svenska kyrkans lära, genom egen ansökan begär det, eller har utträtt ur Svenska kyrkan (31 respektive 32 kap. 11 § kyrkoordningen). Domkapitlet får också förklara en präst obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst, besluta om prövotid för fortsatt behörighet eller tilldela prästen en skriftlig erinran, om prästen brutit vigningslöftena eller tystnadsplikten, har förlorat förmåga att rätt utöva vigningstjänsten, eller genom brottslig gärning, på grund av sitt levnadssätt eller på annat sätt i avsevärd mån har skadat det anseende en präst bör ha. En liknande reglering finns för diakoner, se 31 respektive 32 kap. 12 § kyrkoordningen.

Riktlinjer för handläggningen i domkapitlet av sådana ärenden, *obehörighetsärenden*, finns i praxis från Överklagandenämnden, bland annat i beslut 2001/01. Där anges att de handläggningsregler som finns i 58 kap. kyrkoordningen om överklaganden bör beaktas, liksom de principer som är vedertagna för samhällets rättsordning. Vidare anges att handläggningen ska ske på ett sätt som tar hänsyn till den ifrågasatte prästens eller diakonens rättssäkerhet, exempelvis med vägledning av straffprocessens principer för en rättssäker handläggning och att Europakonventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna är av väsentlig betydelse, särskilt artikel 6 i tillämpliga delar. I beslutet framgår även att uppgifter bör dokumenteras nogga och att utredningen bör sammanställas på lämpligt sätt, samt innehålla en sammanhållen detaljerad redogörelse avseende innebörden av och grunden för anklagelserna, det vill säga närmast att jämställa med en gärningsbeskrivning i brottmål. Prästen eller diakonen ska få tillfälle att yttra sig över utredningen och att ange sin inställning till anklagelserna, samt att detta i vissa fall kan medföra att utredningen behöver kompletteras. Förfarandet i obehörighetsärenden är i regel skriftligt, men om prästen eller diakonen begär det, bör denne ges tillfälle att försvara sig och lämna uppgifter muntligen inför domkapitlet, personligen eller genom ett juridiskt biträde. Beviskravet är strikt, vilket innebär att det ska vara ställt utom rimligt tvivel. Betydande brister i handläggningen kan medföra att beslutet undanröjs av Överklagandenämnden.

Beslutsförhet i domkapitlet i vissa fall

För att domkapitlet ska vara beslutsfört måste ordföranden (biskopen) eller vice ordföranden (domprosten)¹ vara närvarande. Domarledamoten måste vara närvarande när domkapitlet fullgör sina domstolsliknande uppgifter i obehörighetsärenden och vissa andra ärenden om kyrkans vigningstjänst (31 respektive 32 kap 11–14 §§), vid ärenden om beslutsprövning och överklagningsärenden.

Vid förhinder för både ordföranden och vice ordföranden kan domkapitlet ändå vara beslutsfört genom att domarledamoten eller dennes ersättare träder in som ordförande med stöd av 9 kap 5 § andra stycket. Bestämmelsen är avsedd att tillämpas endast vid förhinder på grund av jäv enligt 9 kap. 6 §, men är enligt sin ordalydelse tillämplig även vid förhinder i allmänhet. Bestämmelsen är dock endast direkt tillämplig i handläggning av ärenden om beslutsprövning. När det är fråga om andra ärenden anvisar kyrkoordningen inte någon lösning. I praxis har Överklagandenämnden bedömt att den lämpligaste lösningen varit en analog tillämpning av 9 kap 5 § andra

¹ I domkapitlet i Uppsala stift är ärkebiskopen ordförande, biskopen i Uppsala stift förste vice ordförande och domprosten andre vice ordförande.

stycket så att domarledamoten kan gå in som ordförande i andra ärenden där domkapitlet har en mer domstolsliknande funktion, således i obehörighetsärenden och överklagningsärenden (ÖN 2014/38).

Vissa krav på egenhändigt undertecknande

En begäran om beslutsprövning eller ett överklagande ska vara egenhändigt undertecknad (57 kap. 9 § och 58 kap. 4 §) vilket innebär att vara underskriven för hand av den enskilde själv eller av ett ombud som fått en fullmakt av den enskilde. Saknas en sådan underskrift, som när en skrivelse skickats in per e-post, behöver skrivelsen kompletteras med en egenhändigt undertecknad originalhandling.

I förvaltningsdomstolarna togs kravet på egenhändigt undertecknade ansökningar och överklaganden av enskilda bort 1 juli 2013. Sådana handlingar ska dock bekräftas av avsändaren om rätten anser att det behövs. Ändringen har gjort det möjligt för medborgarna att kommunicera elektroniskt med domstolarna.

Beslutsfattande på distans i domkapitel och i nämnderna på nationell nivå

Sedan januari 2020 har deltagande på distans i sammanträden med Svenska kyrkans beslutande och verkställande organ, bland annat kyrkoråd, stiftsstyrelse och kyrkostyrelse, kunnat hållas. Förutsättningarna för att sammanträda med ledamöter närvarande på distans i dessa organ är att ljud- och bildöverföring sker i realtid och på ett sådant sätt att samtliga deltagare kan se och höra varandra på lika villkor.

Att delta på distans är en särskilt definierad form av deltagande som likställs med att vara på plats genom att deltagaren därmed räknas som närvarande. Att delta utan att vara på plats men på ett sätt som inte uppfyller kraven på att delta på distans, till exempel per telefon, kan göra det möjligt för deltagaren att tillvarata sin rätt att ta del av det som sägs och att yttra sig men utgör inte sådan närvaro som uppfyller kraven för beslutsförhet. Ordföranden för sammanträdet ska alltid vara närvarande på den plats där sammanträdet hålls.

Domkapitel och nämnder på den nationella nivån innefattades inte i det uppdrag som ledde fram till bestämmelserna om deltagande på distans i sammanträden som trädde i kraft 1 januari 2000. Skälet för det var att dessa organ inte är att betrakta som beslutande eller verkställande organ i kyrkoordningens mening och har särskilda uppgifter av domstolsliknande karaktär. För dessa organ finns särskilda bestämmelser om sammansättning, beslutsförhet och omröstning.

Med anledning av covid-19-pandemin beslutade kyrkostyrelsen den 26 mars 2020 att utfärda riktlinjer för beslutsfattande under särskilda omständigheter för organ inom Svenska kyrkan, däribland domkapitel och nämnderna på den nationella nivån. Med stöd av dessa riktlinjer kunde under pandemin en ledamot som deltog på distans även i domkapitlet och i nämnderna på nationell nivå anses vara närvarande på ett sammanträde, under samma förutsättningar som redan gällde för beslutande och verkställande organ. I den utsträckning det inte var möjligt med ljud- och bildöverföring i realtid och deltagande på lika villkor, fick deltagandet i stället ske genom enbart ljudöverföring i realtid.

Kyrkostyrelsens skrivelse

Handlägningsregler i domkapitlet

Kyrkostyrelsen föreslår att nuvarande reglering av domkapitlets handläggning av obehörighetsärenden inte ska ändras men kompletteras med en kodifiering i kyrkoordningen av vissa principer från Överklagandenämndens praxis, utifrån utredningens förslag.

De av kyrkostyrelsen föreslagna bestämmelserna gäller principer som redan tillämpas av domkapitlen, men att införa dem i kyrkoordningen menar kyrkostyrelsen kan bidra till förtydligande. De grundläggande principer som föreslås införas som bestämmelser i kyrkoordningen är följande.

- Innan ett obehörighetsärende avgörs i sak ska prästen eller diakonen ges tillfälle att yttra sig över utredningen och ange sin inställning till vad som görs gällande mot denne, om det inte är uppenbart obehövligt.
- Prästen eller diakonen ska beredas tillfälle att lämna uppgifter muntligen inför domkapitlet, om denne begär det och det inte är uppenbart obehövligt.
- Ett beslut i ett obehörighetsärende får inte avse annat eller mer än vad som gjorts gällande mot prästen eller diakonen.
- Ett beslut i ett obehörighetsärende får inte heller grundas på uppgifter eller underlag som prästen eller diakonen inte har fått del av och tillfälle att bemöta, om det inte är uppenbart obehövligt.
- Ett obehörighetsärende ska dokumenteras och sammanställas på lämpligt sätt.
- Muntliga uppgifter ska noga dokumenteras om de tillför ärendet någonting av betydelse.
- En handling ska bekräftas av avsändaren om domkapitlet anser att det behövs.

Kyrkostyrelsen har i sin skrivelse inte lämnat något förslag som gäller frågan om att utreda en präst eller diakon som genom egen ansökan begärt att obehörigförklaras eller utträtt ur Svenska kyrkan. Utredningen hade i uppdrag att utreda hur ett domkapitel ska agera om en anmäld, i samband med tillsynsutredning, begär obehörigförklaring eller utträder. Utredningen föreslog att det ska vara möjligt för domkapitlet att inleda eller fortsätta tillsynsutredning i sådana fall och ett flertal remissinstanser tillstyrkte förslaget, medan några ifrågasatte förslagets förenlighet med annan lagstiftning. Kyrkostyrelsen anser att frågan bör utredas ytterligare då det finns kvarvarande frågetecken kring rättssäkerhet och förutsättningarna för ett eventuellt deltagande i en utredning, hanteringen av känsliga personuppgifter, dataskyddsregleringen m.m.

Beslutsförhet i domkapitlet i vissa fall

Vid förhinder för både ordföranden och vice ordföranden vid handläggning av ärenden om beslutsprövning, om behörighet att utöva kyrkans vinningstjänst och i överklagningsärenden, föreslår kyrkostyrelsen att domkapitlet ska vara beslutsfört med domarledamoten eller dennes ersättare som tjänstgörande ordförande. Även i de fall domarledamoten eller ersättaren inte tjänstgör som ordförande ska ledamoten vara beslutande i sådana ärenden. Ingen ändring i sak avses jämfört med vad som tidigare godtagits i Överklagandenämndens praxis som en lösning på en sådan jävssituation. Bestämmelsen är inte avsedd att tillämpas vid förhinder i allmänhet utan endast vid förhinder avseende ett specifikt ärende av det slag där domkapitlet har en mer domstolsliknande roll och domarledamoten har beslutanderätt.

Vissa krav på egenhändigt undertecknande

Kyrkostyrelsen föreslår borttagande av kravet på egenhändigt undertecknande av begäran om beslutsprövning och överklagande, på motsvarande sätt som gäller i förvaltningsdomstolarna. På så sätt möjliggörs helt digital kommunikation. I stället införs en möjlighet att i sådana ärenden begära att en handling ska bekräftas av avsändaren om prövningsinstansen anser att det behövs.

Beslutsfattande på distans i domkapitel och i nämnderna på nationell nivå

Ledamöter i domkapitel och nämnderna på den nationella nivån föreslås få delta på distans i sammanträdena, om och i den utsträckning som respektive organ har bestämt det. Ledamöter som deltar på distans i enlighet med bestämmelserna ska anses vara närvarande.

Domkapitelsledamöter får delta på distans i domkapitlets sammanträden om det sker genom ljud- och bildöverföring i realtid, på ett sådant sätt att samtliga deltagare kan se och höra varandra och delta på lika villkor. Deltagande på distans i ett sammanträde vid vilket någon ska höras inför domkapitlet eller som gäller beslut i ett obehörighetsärende får endast ske om det finns synnerliga skäl.

Ansvarsnämndens, Valprovningarnämndens och Överklagandenämndens ledamöter får på lämpligt sätt delta på distans i respektive organs sammanträde. Deltagande på distans i ett sammanträde när någon ska höras inför Överklagandenämnden, Ansvarsnämnden eller i ett sammanträde som gäller beslut att förklara en biskop obehörig att utöva kyrkans vinningstjänst får endast ske om det finns synnerliga skäl. Deltagande på distans i ett sammanträde med Överklagandenämnden för beslut i ett obehörighetsärende får endast ske om det finns särskilda skäl.

Ikraftträdande

Kyrkostyrelsens förslag utgör en kodifiering av vad som får betraktas som gällande kyrkorätt i domkapitlets handläggning av obehörighetsärenden och bör enligt kyrkostyrelsens bedömning inte medföra några tillämpningsproblem eller olägenheter. Inte heller övriga förslag medför tillämpningsproblem som skulle motivera ett senare ikraftträdande. Förslagen föreslås därför träda i kraft den 1 januari 2024 utan övergångsbestämmelser.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag:

1. Kyrkomötet beslutar att anta utskottets förslag till ändringar i kyrkoordningen.
2. Kyrkomötet beslutar att med anledning av kyrkostyrelsens skrivelse 2023:4 uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma till kyrkomötet med förslag till ändringar i kyrkoordningen som innebär att när bestämmelserna i 9 kap. 5 § andra stycket tillämpas på grund av förhinder för både biskop och domprost ska, vid handläggning av vissa ärenden i domkapitlet, den präst som är deras gemensamma ersättare vara närvarande.

Utskottet ansluter sig till vad kyrkostyrelsen har lagt fram i sin skrivelse, med undantag för utformningen av den nya bestämmelsen i 57 kap. 23 §. Kyrkorättsnämnden har yttrat sig över två olika förslag till lydelse av denna bestämmelse. Utskottet ansluter sig till det nämnden har anfört i sitt yttrande Kn 2023:11y och föreslår en lydelse i enlighet med detta.

Läronämndens yttrande, Ln 2023:2y, föranleder utskottet att föreslå att kyrkostyrelsen ska få i uppdrag att återkomma till kyrkomötet med förslag till vissa ändringar i kyrkoordningen. Enligt kyrkostyrelsens förslag ska 9 kap. 5 § andra stycket ändras så att domarledamoten eller dennas ersättare i vissa fall ska ha möjlighet att tjänstgöra som ordförande i domkapitlet när både biskop och domprost har förhinder i ett specifikt ärende, vanligtvis på grund av jäv. Utskottet ansluter sig till det läronämnden understrukit om vikten av att den präst som är deras gemensamma ersättare är närvarande vid handläggningen i sådana fall och det bör regleras i kyrkoordningen.

TU 2023:1

Därmed kommer det i domkapitlet vid tillämpning av 9 kap. 5 § andra stycket alltid att vara någon av de tjänstgörande som har teologisk kompetens. Domkapitlet bör enligt utskottets mening tillämpa en sådan ordning redan när de i betänkandet föreslagna bestämmelserna träder i kraft.

Uppsala den 6 oktober 2023

På tillsyns- och uppdragsutskottets vägnar

Daniel Larson, ordförande

Anna Tronêt, sekreterare

Beslutande: Daniel Larson, ordförande, Camilla Persson, Roine Olsson, Birgitta Eliasson, Kicki Halldin, Emma Hedlundh, Niklas Grahn, Mattias Rosenquist, Margareta Andersson, Margareta Nisser-Larsson, Ronnie Nilsson, Britt Björneke, Gunilla Gjöthlén, Hans Weichbrodt och Jonas Noréus.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Helen Coughlin-Sjögren, Lena Orstadius, Sten Janson, Stefan Linderås, Benny Ahremark Persson, Stig-Göran Fransson, Jimmy Dahllöf, Leif Gustavsson, Linda Sjöo och Kristina Enholm.

Biskoparna Johan Tyrberg och Susanne Rappmann har deltagit i utskottets överläggningar.

Bilaga 1

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

TU 2023:1
Bilaga 1

Förslag till ändringar i kyrkoordningen

Kyrkomötet beslutar i fråga om kyrkoordningen,

*dels att 9 kap. 5 §, 57 kap. 9 och 12 §§, 58 kap. 4 och 10 §§ ska ha följande lydelse,
dels att det ska införas åtta nya paragrafer, 9 kap. 5 c §, 14 kap. 4 a §, 15 kap. 4 a §,
16 kap. 4 a § och 57 kap. 21–24 §§, av följande lydelse,*

*dels att det närmast före 9 kap. 5 c §, 14 kap. 4 a §, 15 kap. 4 a §, 16 kap. 4 a § och
57 kap. 21–24 §§ ska införas nya rubriker av följande lydelse.*

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 kap.

5 §

Domkapitlet är beslutsfört när minst sex eller, om samtliga är ense om beslutet, minst fem ledamöter eller tjänstgörande ersättare är närvarande. Ordföranden eller vice ordföranden måste dock vara närvarande för att domkapitlet ska vara beslutsfört.

Vid förhinder för både ordföranden och vice ordföranden är domkapitlet – när fråga är om handläggning av ärenden enligt 57 kap. 8–18 §§ – beslutsfört med den ledamot som är eller har varit ordinarie domare *som ordförande* eller den ledamotens ersättare.

Vid handläggningen av ärenden enligt 31 kap. 11–14 §§, 32 kap. 11–14 §§, 57 kap. 8–18 §§ i andra fall än som anges i andra stycket och 58 kap. ska också den ledamot som är eller har varit ordinarie domare eller den ledamotens ersättare vara beslutande.

Vid förhinder för både ordföranden och vice ordföranden är domkapitlet – när fråga är om handläggning av ärenden enligt 57 kap. 8–18 §§, 31 kap. 11–14 §§, 32 kap. 11–14 §§ och 58 kap. – beslutsfört med den ledamot som är eller har varit ordinarie domare eller den ledamotens ersättare *som tjänstgörande ordförande*.

Den ledamot som är eller har varit ordinarie domare eller den ledamotens ersättare ska alltid vara beslutande vid handläggningen av de ärenden som anges i andra stycket.

Deltagande på distans

5 c §

Ledamöter får delta på distans i domkapitlets sammanträden, om domkapitlet har beslutat det och det sker genom ljud- och bildöverföring i realtid och på ett sådant sätt att samtliga deltagare kan se och höra varandra och delta på lika villkor.

Deltagande på distans i ett sammanträde vid vilket någon ska höras inför domkapitlet eller som gäller beslut enligt 31 kap. 11 och 12 §§ eller 32 kap. 11 och

12 §§ får endast ske om det finns synnerliga skäl.

Om domkapitlet beslutar att ledamöter får delta på distans i domkapitlets sammanträden, ska det också anges i vilken utsträckning sådant deltagande får ske.

En ledamot som deltar på distans ska anses vara närvarande vid domkapitlets sammanträde.

14 kap.

Deltagande på distans

4 a §

Ledamöter får på lämpligt sätt delta på distans i Ansvarsnämndens sammanträden, om Ansvarsnämnden har beslutat det.

Deltagande på distans i ett sammanträde vid vilket någon ska höras inför Ansvarsnämnden eller i ett sammanträde som gäller beslut enligt 30 kap. 4 och 5 §§ får endast ske om det finns synnerliga skäl.

Om Ansvarsnämnden beslutar att ledamöter får delta på distans i Ansvarsnämndens sammanträden, ska det också anges i vilken utsträckning och på vilket sätt sådant deltagande får ske.

En ledamot som deltar på distans ska anses vara närvarande vid Ansvarsnämndens sammanträde.

15 kap.

Deltagande på distans

4 a §

Ledamöter får på lämpligt sätt delta på distans i Valprövningsnämndens sammanträden, om Valprövningsnämnden har beslutat det.

Om Valprövningsnämnden beslutar att ledamöter får delta på distans i Valprövningsnämndens sammanträden, ska det också anges i vilken utsträckning och på vilket sätt sådant deltagande får ske.

En ledamot som deltar på distans ska anses vara närvarande vid Valprövningsnämndens sammanträde.

*Deltagande på distans**4 a §*

Ledamöter får på lämpligt sätt delta på distans i Överklagandenämndens sammanträden, om Överklagandenämnden har beslutat det.

Deltagande på distans i ett sammanträde vid vilket någon ska höras inför Överklagandenämnden får endast ske om det finns synnerliga skäl. Deltagande på distans vid beslut i ärende enligt 31 kap. 11 och 12 §§ eller 32 kap. 11 och 12 §§ får endast ske om det finns särskilda skäl.

Om Överklagandenämnden beslutar att ledamöter får delta på distans i Överklagandenämndens sammanträden, ska det också anges i vilken utsträckning och på vilket sätt sådant deltagande får ske.

En ledamot som deltar på distans ska anses vara närvarande vid Överklagandenämndens sammanträde.

57 kap.

9 §

Domkapitlet avgör som första instans frågor om beslutsprövning när beslut har fattats av en församling, ett pastorat eller en kyrklig samfällighet för särskilda uppgifter. Svenska kyrkans överklagandenämnd avgör frågor om beslutsprövning när beslut har fattats av ett stift eller en tillsättningsnämnd enligt 34 kap. 12 §.

En begäran om beslutsprövning ska *avfattas skriftligt, egenhändigt under-tecknas* och ges in till prövningsinstansen. *Klaganden ska därvid ange vilket beslut som ska prövas och vilka omständigheter som åberopas till stöd för prövningen.*

En begäran om beslutsprövning ska *vara skriftlig* och ges in till prövningsinstansen. *I skrivelsen ska klaganden ange vilket beslut som ska prövas och vilka omständigheter som åberopas till stöd för prövningen.*

Framställningen ska ha kommit in till prövningsinstansen inom tre veckor från den dag då det tillkännagavs på församlingens, pastoratets, samfällighetens respektive stiftets anslagstavla att protokollet över beslutet har justerats.

Anslaget om protokolljusteringen måste vara uppsatt på anslagstavlan under hela klagotiden för att tiden ska löpa ut.

Om framställningen före klagotidens utgång har kommit in till församlingen, pastoratet, samfälligheten respektive stiftet i stället för till prövningsinstansen, ska den ändå prövas.

12 §

Förfarandet är skriftligt. Uppgifter får dock lämnas och inhämtas muntligt, om det kan antas vara till fördel för utredningen. Muntliga uppgifter ska, om de tillför ärendet någonting av betydelse, noga dokumenteras.

Förfarandet är skriftligt. Uppgifter får dock lämnas och inhämtas muntligt, om det kan antas vara till fördel för utredningen. Muntliga uppgifter ska, om de tillför ärendet någonting av betydelse, noga dokumenteras. *En handling ska bekräftas av avsändaren om prövningsinstansen anser att det behövs.*

HANDLÄGGNINGEN I DOMKAPITLET AV ÄRENDEN OM PRÖVNING AV OBEHÖRIGHET ATT UTÖVA KYRKANS VIGNINGSTJÄNST

Rätt till yttrande

21 §

Innan ett ärende enligt 31 kap. 11 och 12 §§ eller 32 kap. 11 och 12 §§ avgörs i sak ska prästen eller diakonen ges tillfälle att yttra sig över utredningen och ange sin inställning till vad som görs gällande mot denne, om det inte är uppenbart obehövt.

Prästen eller diakonen ska beredas tillfälle att lämna uppgifter muntligen inför domkapitlet, om denne begär det och det inte är uppenbart obehövt.

Rätt till biträde

22 §

Prästen eller diakonen har rätt att anlita ett biträde i ett ärende enligt 31 kap. 11 och 12 §§ eller 32 kap. 11 och 12 §§.

Om ett biträde bedöms vara olämpligt för sitt uppdrag får domkapitlet avvisa biträdet.

Beslut

23 §

Ett beslut i ett ärende enligt 31 kap. 11 och 12 §§ eller 32 kap. 11 och 12 §§ får inte avse annat eller mer än vad som gjorts gällande mot prästen eller diakonen enligt 21 § första stycket. Beslutet får inte heller grundas på uppgifter eller underlag som prästen eller diakonen inte har fått del av och tillfälle att yttra sig över, om det inte varit uppenbart obehövt.

Krav på dokumentation

24 §

Ett ärende enligt 31 kap. 11 och 12 §§ eller 32 kap. 11 och 12 §§ ska dokumenteras och sammanställas på lämpligt sätt. Muntliga uppgifter ska noga dokumenteras, om de tillför ärendet någonting av betydelse. En handling ska bekräftas av avsändaren om domkapitlet anser att det behövs.

58 kap.

4 §

Ett beslut överklagas skriftligt. I *den egenhändigt undertecknade skrivelsen* ska klaganden ange vilket beslut som överklagas och vilken ändring i beslutet som begärs. Ett beslut överklagas skriftligt. I *skrivelsen* ska klaganden ange vilket beslut som överklagas och vilken ändring i beslutet som begärs.

Skrivelsen ges in till beslutsinstansen. Den ska, om inte annat är angivet i denna kyrkoordning, ha kommit in dit inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet.

10 §

Förfarandet är skriftligt. Uppgifter får dock lämnas och inhämtas muntligt, om det kan antas vara till fördel för utredningen. Muntliga uppgifter ska, om de tillför ärendet någonting av betydelse, noga dokumenteras. Förfarandet är skriftligt. Uppgifter får dock lämnas och inhämtas muntligt, om det kan antas vara till fördel för utredningen. Muntliga uppgifter ska, om de tillför ärendet någonting av betydelse, noga dokumenteras. *En handling ska bekräftas av avsändaren om överprövningsinstansen anser att det behövs.*

Detta beslut träder i kraft den 1 januari 2024.

Bilaga 2

Kyrkostyrelsens förslag till kyrkomötesbeslut

Förslag till ändringar i kyrkoordningen

Kyrkomötet beslutar i fråga om kyrkoordningen,

dels att 9 kap. 5 §, 57 kap. 9 och 12 §§, 58 kap. 4 och 10 §§ ska ha följande lydelse,
dels att det ska införas åtta nya paragrafer, 9 kap. 5 c §, 14 kap. 4 a §, 15 kap. 4 a §, 16 kap. 4 a § och 57 kap. 21–24 §§, av följande lydelse,

dels att det närmast före 9 kap. 5 c §, 14 kap. 4 a §, 15 kap. 4 a §, 16 kap. 4 a § och 57 kap. 21–24 §§ ska införas nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 kap.

5 §

Domkapitlet är beslutsfört när minst sex eller, om samtliga är ense om beslutet, minst fem ledamöter eller tjänstgörande ersättare är närvarande. Ordföranden eller vice ordföranden måste dock vara närvarande för att domkapitlet ska vara beslutsfört.

Vid förhinder för både ordföranden och vice ordföranden är domkapitlet – när fråga är om handläggning av ärenden enligt 57 kap. 8–18 §§ – beslutsfört med den ledamot som är eller har varit ordinarie domare *som ordförande* eller den ledamotens ersättare.

Vid handläggningen av ärenden enligt 31 kap. 11–14 §§, 32 kap. 11–14 §§, 57 kap. 8–18 §§ i andra fall än som anges i andra stycket och 58 kap. ska också den ledamot som är eller har varit ordinarie domare eller den ledamotens ersättare vara beslutande.

Vid förhinder för både ordföranden och vice ordföranden är domkapitlet – när fråga är om handläggning av ärenden enligt 57 kap. 8–18 §§, 31 kap. 11–14 §§, 32 kap. 11–14 §§ och 58 kap. – beslutsfört med den ledamot som är eller har varit ordinarie domare eller den ledamotens ersättare *som tjänstgörande ordförande*.

Den ledamot som är eller har varit ordinarie domare eller den ledamotens ersättare ska vara beslutande vid handläggningen av de ärenden som anges i andra stycket, även i de fall denne inte tjänstgör som ordförande.

Deltagande på distans

5 c §

Ledamöter får delta på distans i domkapitlets sammanträden, om domkapitlet har beslutat det och det sker genom ljud- och bildöverföring i realtid och på ett sådant sätt att samtliga deltagare kan se och höra varandra och delta på lika villkor.

Deltagande på distans i ett sammanträde vid vilket någon ska höras inför domkapitlet eller som gäller beslut enligt 31 kap. 11 och 12 §§ eller 32 kap. 11 och

12 §§ får endast ske om det finns synnerliga skäl.

Om domkapitlet beslutar att ledamöter får delta på distans i domkapitlets sammanträden, ska det också anges i vilken utsträckning sådant deltagande får ske.

En ledamot som deltar på distans ska anses vara närvarande vid domkapitlets sammanträde.

14 kap.

Deltagande på distans

4 a §

Ledamöter får på lämpligt sätt delta på distans i Ansvarsnämndens sammanträden, om Ansvarsnämnden har beslutat det.

Deltagande på distans i ett sammanträde vid vilket någon ska höras inför Ansvarsnämnden eller i ett sammanträde som gäller beslut enligt 30 kap. 4 och 5 §§ får endast ske om det finns synnerliga skäl.

Om Ansvarsnämnden beslutar att ledamöter får delta på distans i Ansvarsnämndens sammanträden, ska det också anges i vilken utsträckning och på vilket sätt sådant deltagande får ske.

En ledamot som deltar på distans ska anses vara närvarande vid Ansvarsnämndens sammanträde.

15 kap.

Deltagande på distans

4 a §

Ledamöter får på lämpligt sätt delta på distans i Valprövningsnämndens sammanträden, om Valprövningsnämnden har beslutat det.

Om Valprövningsnämnden beslutar att ledamöter får delta på distans i Valprövningsnämndens sammanträden, ska det också anges i vilken utsträckning och på vilket sätt sådant deltagande får ske.

En ledamot som deltar på distans ska anses vara närvarande vid Valprövningsnämndens sammanträde.

16 kap.

Deltagande på distans

4 a §

Ledamöter får på lämpligt sätt delta på distans i Överklagandenämndens sammanträden, om Överklagandenämnden har beslutat det.

Deltagande på distans i ett sammanträde vid vilket någon ska höras inför Överklagandenämnden får endast ske om det finns synnerliga skäl. Deltagande på distans vid beslut i ärende enligt 31 kap. 11 och 12 §§ eller 32 kap. 11 och 12 §§ får endast ske om det finns särskilda skäl.

Om Överklagandenämnden beslutar att ledamöter får delta på distans i Överklagandenämndens sammanträden, ska det också anges i vilken utsträckning och på vilket sätt sådant deltagande får ske.

En ledamot som deltar på distans ska anses vara närvarande vid Överklagandenämndens sammanträde.

57 kap.

9 §

Domkapitlet avgör som första instans frågor om beslutsprövning när beslut har fattats av en församling, ett pastorat eller en kyrklig samfällighet för särskilda uppgifter. Svenska kyrkans överklagandenämnd avgör frågor om beslutsprövning när beslut har fattats av ett stift eller en tillsättningsnämnd enligt 34 kap. 12 §.

En begäran om beslutsprövning ska *avfattas skriftligt, egenhändigt under-tecknas* och ges in till prövningsinstansen. *Klaganden ska därvid ange vilket beslut som ska prövas och vilka omständigheter som åberopas till stöd för prövningen.*

En begäran om beslutsprövning ska *vara skriftlig* och ges in till prövningsinstansen. *I sin skrivelse ska klaganden ange vilket beslut som ska prövas och vilka omständigheter som åberopas till stöd för prövningen.*

Framställningen ska ha kommit in till prövningsinstansen inom tre veckor från den dag då det tillkännagavs på församlingens, pastoratets, samfällighetens respektive stiftets anslagstavla att protokollet över beslutet har justerats.

Anslaget om protokolljusteringen måste vara uppsatt på anslagstavlan under hela klagotiden för att tiden ska löpa ut.

Om framställningen före klagotidens utgång har kommit in till församlingen, pastoratet, samfälligheten respektive stiftet i stället för till prövningsinstansen, ska den ändå prövas.

12 §

Förfarandet är skriftligt. Uppgifter får dock lämnas och inhämtas muntligt, om det kan antas vara till fördel för utredningen. Muntliga uppgifter ska, om de tillför ärendet någonting av betydelse, noga dokumenteras.

Förfarandet är skriftligt. Uppgifter får dock lämnas och inhämtas muntligt, om det kan antas vara till fördel för utredningen. Muntliga uppgifter ska, om de tillför ärendet någonting av betydelse, noga dokumenteras. *En handling ska bekräftas av avsändaren om prövningsinstansen anser att det behövs.*

HANDLÄGGNINGEN I DOMKAPITLET AV ÄRENDEN OM PRÖVNING AV OBEHÖRIGHET ATT UTÖVA KYRKANS VIGNINGSTJÄNST

Rätt till yttrande

21 §

Innan ett ärende enligt 31 kap. 11 och 12 §§ eller 32 kap. 11 och 12 §§ avgörs i sak ska prästen eller diakonen ges tillfälle att yttra sig över utredningen och ange sin inställning till vad som görs gällande mot denne, om det inte är uppenbart obehövt.

Prästen eller diakonen ska beredas tillfälle att lämna uppgifter muntligen inför domkapitlet, om denne begär det och det inte är uppenbart obehövt.

Rätt till biträde

22 §

Prästen eller diakonen har rätt att anlita ett biträde i ett ärende enligt 31 kap. 11 och 12 §§ eller 32 kap. 11 och 12 §§.

Om ett biträde bedöms vara olämpligt för sitt uppdrag får domkapitlet avvisa biträdet.

Beslut

23 §

Ett beslut i ett ärende enligt 31 kap. 11 och 12 §§ eller 32 kap. 11 och 12 §§ får inte avse annat eller mer än vad som gjorts gällande mot prästen eller diakonen enligt 21 § första stycket.

Ett sådant beslut får heller inte grundas på uppgifter eller underlag som prästen eller diakonen inte har fått del av och tillfälle att bemöta, om det inte är uppenbart obehövt.

Krav på dokumentation

24 §

Ett ärende enligt 31 kap. 11 och 12 §§ eller 32 kap. 11 och 12 §§ ska dokumenteras och sammanställas på lämpligt sätt. Muntliga uppgifter ska noga dokumenteras, om de tillför ärendet någonting av betydelse. En handling ska bekräftas av avsändaren om domkapitlet anser att det behövs.

58 kap.

4 §

Ett beslut överklagas skriftligt. I *den egenhändigt undertecknade skrivelsen* ska klaganden ange vilket beslut som överklagas och vilken ändring i beslutet som begärs. I *sin skrivelse* ska klaganden ange vilket beslut som överklagas och vilken ändring i beslutet som begärs.

Skrivelsen ges in till beslutsinstansen. Den ska, om inte annat är angivet i denna kyrkoordning, ha kommit in dit inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet.

10 §

Förfarandet är skriftligt. Uppgifter får dock lämnas och inhämtas muntligt, om det kan antas vara till fördel för utredningen. Muntliga uppgifter ska, om de tillför ärendet någonting av betydelse, noga dokumenteras.

Förfarandet är skriftligt. Uppgifter får dock lämnas och inhämtas muntligt, om det kan antas vara till fördel för utredningen. Muntliga uppgifter ska, om de tillför ärendet någonting av betydelse, noga dokumenteras. *En handling ska bekräftas av avsändaren om överprövningsinstansen anser att det behövs.*

Detta beslut träder i kraft den 1 januari 2024.

Kyrkomötet
Läronämndens yttrande 2023:2y

Ändringar i kyrkoordningen m.m.

Läronämndens yttrande över kyrkostyrelsens skrivelse 2023:4 Ändringar i kyrkoordningen m.m.

Läronämnden ser inga läromässiga hinder i förslagen i kyrkostyrelsens skrivelse 2023:4 och vill understryka följande:

Läronämnden bejakar förslaget att domarledamoten i beskrivet undantag kan inträda som ordförande i stället för biskop och domprost, men vill betona vikten av att prästerlig ersättare för biskop och domprost är närvarande i dessa fall.

Läronämnden välkomnar de ändringar som föreslås i skrivelsen avseende domkyrkans ställning som stiftets katedral och biskopens utökade rätt att delta i utformningen av domkyrkoförsamlingens församlingsinstruktion.

Uppsala den 25 augusti 2023

På läronämndens vägnar

Martin Modéus, ordförande

Ann-Katrin Bosbach, sekreterare

Närvarande: Ärkebiskop Martin Modéus, ordförande, biskop Karin Johannesson, biskop Marika Markovits, biskop Åke Bonnier, biskop Johan Dalman, biskop Mikael Mogren, biskop Fredrik Modéus, biskop Susanne Rappmann, biskop Sören Dalevi, biskop Eva Nordung Byström, biskop Åsa Nyström, biskop Erik Eckerdal, biskop Andreas Holmberg, Teresa Callewaert, Ninna Edgardh, Eva-Lotta Grantén, Marta Axner Ims, Håkan Möller, Mikael Winnige och Johannes Zeiler.

Biskop Johan Tyrberg och Jesper Svartvik har deltagit i läronämndens överläggningar men var inte närvarande vid beslutstillfället.

Kyrkomötet
Kyrkorättsnämndens yttrande 2023:1y

Handläggningsregler i domkapitlen m.m.

Kyrkorättsnämndens yttrande över kyrkostyrelsens skrivelse 2023:4 Ändringar i kyrkoordningen m.m., avsnitt ett: Handläggningsregler i domkapitlen m.m.

I denna del av skrivelsen behandlas handläggningsregler i domkapitlen. Kyrkostyrelsen föreslår ett antal ändringar i kyrkoordningen som rör handläggningen i domkapitlen vid ärenden om obehörighet att utöva kyrkans vigningstjänst. De föreslagna tilläggen i kyrkoordningen utgör i huvudsak kodifiering av befintlig praxis. Utöver detta föreslår kyrkostyrelsen några ändringar i kyrkoordningen som mer generellt rör handläggningen i domkapitlen och i de nationella nämnderna. Kyrkostyrelsen föreslår att domarledamoten eller dennes ersättare ska tjänstgöra som domkapitlets ordförande i vissa typer av ärenden där både ordföranden och vice ordföranden är jäviga. Vidare föreslås dels att kravet på att ett överklagande eller en begäran om beslutsprövning ska vara egenhändigt undertecknat tas bort, dels att det ska ges möjlighet att delta på distans i domkapitlens och de nationella nämndernas sammanträden. Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2024. Ingen övergångsbestämmelse anses behövas.

Kyrkorättsnämnden föreslår några språkliga förenklingar och förtydliganden i de av kyrkostyrelsen föreslagna kyrkoordningsbestämmelserna, i syfte att underlätta läsbarheten. I 9 kap. 5 § tredje stycket kyrkoordningen föreslås en språklig ändring genom att ordet *alltid* ersätter lydelsen *även i de fall denne inte tjänstgör som ordförande* (se skrivelsens förslag) enligt följande.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 kap.

5 §

Domkapitlet är beslutsfört när minst sex eller, om samtliga är ense om beslutet, minst fem ledamöter eller tjänstgörande ersättare är närvarande. Ordföranden eller vice ordföranden måste dock vara närvarande för att domkapitlet ska vara beslutsfört.

Vid förhinder för både ordföranden och vice ordföranden är domkapitlet – när fråga är om handläggning av ärenden enligt 57 kap. 8–18 §§ – beslutsfört med den ledamot som är eller har varit ordinarie domare *som ordförande* eller den ledamotens ersättare.

Vid handläggningen av ärenden enligt 31 kap. 11–14 §§, 32 kap. 11–14 §§, 57 kap. 8–18 §§ i andra fall än som anges i andra stycket och 58 kap. ska också den ledamot som är eller har varit ordinarie

Vid förhinder för både ordföranden och vice ordföranden är domkapitlet – när fråga är om handläggning av ärenden enligt 57 kap. 8–18 §§, 31 kap. 11–14 §§, 32 kap. 11–14 §§ och 58 kap. – beslutsfört med den ledamot som är eller har varit ordinarie domare *eller den ledamotens ersättare som tjänstgörande ordförande*.

Den ledamot som är eller har varit ordinarie domare eller den ledamotens ersättare ska alltid vara beslutande vid handläggningen av de ärenden som anges i andra stycket.

I förslaget till 57 kap. 9 § andra stycket kyrkoordningen föreslår kyrkorättsnämnden att lydelsen *I sin skrivelse* ersätts av *I skrivelsen* enligt följande.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

57 kap.

9 §

Domkapitlet avgör som första instans frågor om beslutsprövning när beslut har fattats av en församling, ett pastorat eller en kyrklig samfällighet för särskilda uppgifter. Svenska kyrkans överklagandenämnd avgör frågor om beslutsprövning när beslut har fattats av ett stift eller en tillsättningsnämnd enligt 34 kap. 12 §.

En begäran om beslutsprövning ska *avfattas skriftligt, egenhändigt under-tecknas* och ges in till prövningsinstansen. *Klaganden ska därvid* ange vilket beslut som ska prövas och vilka omständigheter som åberopas till stöd för prövningen.

En begäran om beslutsprövning ska *vara skriftlig* och ges in till prövningsinstansen. *I skrivelsen ska klaganden* ange vilket beslut som ska prövas och vilka omständigheter som åberopas till stöd för prövningen.

Framställningen ska ha kommit in till prövningsinstansen inom tre veckor från den dag då det tillkännagavs på församlingens, pastoratets, samfällighetens respektive stiftets anslagstavla att protokollet över beslutet har justerats.

Anslaget om protokolljusteringen måste vara uppsatt på anslagstavlan under hela klagotiden för att tiden ska löpa ut.

Om framställningen före klagotidens utgång har kommit in till församlingen, pastoratet, samfälligheten respektive stiftet i stället för till prövningsinstansen, ska den ändå prövas.

Kyrkorättsnämnden föreslår vidare att sista meningen i kyrkostyrelsens förslag till 57 kap. 23 § andra stycket ändras språkligt så att lydelsen *om det inte är uppenbart obehövt* ersätts med *om sådant förfarande inte har bedömts uppenbart obehövt enligt 21 § första stycket*, så att tempus blir rätt och att det framgår att bedömningen gjorts i ett tidigare skede under utredningen.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

57 kap.

Beslut

23 §

Ett beslut i ett ärende enligt 31 kap. 11 och 12 §§ eller 32 kap. 11 och 12 §§ får inte avse annat eller mer än vad som gjorts gällande mot prästen eller diakonen enligt 21 § första stycket.

Ett sådant beslut får heller inte grundas på uppgifter eller underlag som prästen eller diakonen inte har fått del av

*och tillfälle att bemöta, om sådant för-
farande inte har bedömts uppenbart
obehövt enligt 21 § första stycket.*

Slutligen föreslår kyrkorättsnämnden att lydelsen *I sin skrivelse* ändras till *I skrivelsen* i förslaget till 58 kap. 4 § första stycket kyrkoordningen enligt följande.

58 kap.

4 §

Ett beslut överklagas skriftligt. I *den egenhändigt undertecknade skrivelsen* ska klaganden ange vilket beslut som ska klaganden ange vilket beslut som överklagas och vilken ändring i beslutet överklagas och vilken ändring i beslutet som begärs.
som begärs.

Skrivelsen ges in till beslutsinstansen. Den ska, om inte annat är angivet i denna kyrkoordning, ha kommit in dit inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet.

Utöver dessa påpekanden har kyrkorättsnämnden utifrån sitt granskningsuppdrag inget att erinra mot de föreslagna ändringarna i kyrkoordningen.

Uppsala den 31 augusti 2023

På kyrkorättsnämndens vägnar,

Roberth Krantz, ordförande

Heidi Stenberg, sekreterare

Närvarande och beslutande: Roberth Krantz (ordförande), Anna-Lena Järvstrand, Charlotta Lind, Mats Törnered, Margareta Nisser-Larsson, Margareta Andersson, Mattias Benke, Sten Janson och biskop Susanne Rappmann.

Kyrkomötet
Kyrkorättsnämndens yttrande 2023:11y

Handläggningsregler i domkapitlen m.m.

Tillsyns- och uppdragsutskottet har begärt kyrkorättsnämndens yttrande över följande ändringar i förslaget till 57 kap. 23 § kyrkoordningen som kyrkostyrelsen lagt fram i sin skrivelse 2023:4 Ändringar i kyrkoordningen m.m., avsnitt ett: Handläggningsregler i domkapitlen m.m. och som kyrkorättsnämnden yttrat sig över i Kn 2023:1y.

Utskottet föreslår, till skillnad från kyrkostyrelsens och kyrkorättsnämndens tidigare förslag, att 57 kap. 23 § kyrkoordningen ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

57 kap.

Beslut

23 §

Ett beslut i ett ärende enligt 31 kap. 11 och 12 §§ eller 32 kap. 11 och 12 §§ får inte avse annat eller mer än vad som gjorts gällande mot prästen eller diakonen enligt 21 § första stycket. Beslutet får inte heller grundas på uppgifter eller underlag som prästen eller diakonen inte har fått tillfälle att yttra sig över, om det inte varit uppenbart obehövt.

Kyrkorättsnämnden föreslog i Kn 2023:1y en lydelse av 57 kap. 23 § kyrkoordningen som medförde att tempus i bestämmelsen blev rätt samtidigt som det framgick att bedömningen av om det varit uppenbart obehövt att bereda prästen eller diakonen ifråga tillfälle att yttra sig redan gjorts i ett tidigare skede under utredningen. Nämnden konstaterar att den av utskottet föreslagna lydelsen av 57 kap. 23 § kyrkoordningen också uppfyller dessa kriterier.

Utskottets formulering föreskriver däremot inte, så som kyrkostyrelsens och kyrkorättsnämndens förslag gör, att ett beslut enligt nämnda bestämmelser inte får grundas på uppgifter eller underlag som prästen eller diakonen *inte har fått del av*. Utskottet har i sina överväganden bedömt att den av utskottet föreslagna skrivningen ska anses innefatta att prästen eller diakonen ska ha fått del av samtliga uppgifter och underlag som läggs till grund för ett beslut, även om det inte uttryckligen anges i den föreslagna lydelsen.

Kyrkorättsnämnden konstaterar att det visserligen får anses följa av allmänna rättsprinciper att den som är föremål för ett tillsynsärende ska få del av hela utredningen i ärendet, såvida det inte anses vara uppenbart obehövt. Kyrkorättsnämnden är dock av uppfattningen att om syftet med införandet av den aktuella kyrkoordningsbestämmelsen är att kodifiera befintlig praxis så bör en så tydlig skrivning som möjligt

eftersträvas, som inte kan ge upphov till missuppfattningar eller missförstånd. Kyrkorättsnämnden förespråkar därför att 57 kap. 23 § kyrkoordningen ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

57 kap.

Beslut

23 §

Ett beslut i ett ärende enligt 31 kap. 11 och 12 §§ eller 32 kap. 11 och 12 §§ får inte avse annat eller mer än vad som gjorts gällande mot prästen eller diakonen enligt 21 § första stycket. Beslutet får inte heller grundas på uppgifter eller underlag som prästen eller diakonen inte har fått del av och tillfälle att yttra sig över, om det inte varit uppenbart obehövligt.

Utöver detta påpekande har kyrkorättsnämnden utifrån sitt granskningsuppdrag inget att erinra mot de av tillsyns- och uppdragsutskottet föreslagna ändringarna i kyrkoordningen.

Uppsala den 5 oktober 2023

På kyrkorättsnämndens vägnar,

Roberth Krantz, ordförande

Heidi Stenberg, sekreterare

Närvarande och beslutande: Roberth Krantz (ordförande), Anna-Lena Järvstrand, Charlotta Lind, Mats Törnered, Margareta Nisser-Larsson, Margareta Andersson, Mattias Benke, Sten Janson och biskop Susanne Rappmann.